

SEPSI LÁSZLÓ: GOGOL, A SZEMÉTMÁGUS

Szövegértési feladatok

SZEREPLŐK

Hogy hívják a főszereplőt?

Hogyan mutatnád őt be a legjobb barátodnak? Írj egy kerek mondatot!

Az alábbi szereplőkről írd egy szót, ami legelőször eszedbe jut róluk! (Előbb próbáld visszaemlékezni, ne nézz bele a könyvbe!) Írd a táblázat 3. oszlopába, hogy melyikük hányadik fejezetben bukkan fel. A negyedik oszlopban +/- jellel jelöld, hogy fontos szerepe van a történetben (+), vagy kevésbé fontos, azaz mellékszereplő (-)!

Szereplő neve	Milyen szó jut eszedbe róla?	Hányadik fejezetben bukkan fel?	+/-
GIZMO			
BUMFORD			
TIRPŐK			
TRUTYMÁK			
ROBUSZTA			
MOLNÁR			
SZEILND			
KANÓC			

HELYSZÍN

Hol játszódik a történet? Nevezd meg a helyszíneket!

IDŐ

Mennyi idő alatt játszódik le a cselekmény? Karikázd be a helyes választ!

- a) kb. egy nap
- b) kb. egy hét
- c) kb. egy év

CSELEKMÉNY

Állítsd időrendbe az eseményeket!

Trutymák felzabálja a polgármester szobrát, kiderül, hogy miből lett Trutymák, Gogol a kacsaringózó sárga trutymó nyomába ered, Bumford gyógyszerész beront Gogolhoz, Trutymák elnyeli Gogolt, Trutymák fogyókúrázni kezd

1.

2.

3.

4.

5.

Most tervezz egy Trutymák-ikont, a négyzetbe!

Rajzolj 1 Trutymákot oda, ahol a bonyodalom (izgalom) kezdődik!

Rajzolj 2 Trutymákot oda, ahol bonyodalom (izgalom) fokozódik!

Rajzolj 3 Trutymákot oda, ahol bonyodalom (izgalom) a tetőfokra jut!

Rajzolj 2 Trutymákot oda, ahol az izgalom elcsendesedik!

Rajzolj 1 Trutymákot oda, ahol teljesen megszűnik a feszültség!

Ahová a legtöbb Trutymákot rajzoltad, ott van a történet csúcspontja, vagyis a fejezetben.

Írd a pontokra a fejezet számát!

Próbáld 3-4 mondatban összefoglalni a történet cselekményét!

Mi lenne, ha az iskolaújságba kéne könyvajánlót írnod? Hogyan változtatnál azon, amit az előbb írtál?

STÍLUS

A Gogol, a szemétmágus című könyv humoros (vicces). A humornak több forrása van a történetben. Nézzük meg, melyek ezek! Keress példákat az alábbi állításokhoz a szövegben.

A történet több szereplőjének vicces és beszédes neve van.

példák:

A történetben említett települések neve is vicces.

példák:

A történet szereplőinek vicces tulajdonságai vannak.

példák:

Vicces, furcsa tárgyak veszik körül a főszereplőt.

példák:

Az író szívesen használ vidám hangulatfestő és hangutánzó szavakat.

példák:

Vicces helyzetek alakulnak ki.

példák:

Egyes szereplők viccesen viselkednek.

Példák:

FEJEZETRŐL FEJEZETRE

1. fejezet

Miféle furcsa tárgyakat készít Gogol? Sorold fel!

Fogalmazd meg egy mondatban, hogy miért furcsák ezek a tárgyak?

Keresd meg a szövegben, és írd le azt a mondatot, amiből kiderül, hogyan készültek ezek a tárgyak.

Használd a fantáziádat!

Nézz körül, ahol éppen most vagy, és képzelj el a furcsa tárgyat, amit a körülötted lévő tárgyakkól állítanál össze! Rajzold le!

Tudod másképpen mondani? Gyűjts hasonló jelentésű szavakat (szinonimákat)!

pl: *megdézsmálta* – *lopott belőle*

lötty _____

csődület _____

hergel _____

kikászálódik _____

sipákol _____

Játsz a szavakkal!

Most válassz ki egyet a szavak közül, és a szinonimáját helyettesítsd be az eredeti mondatba.

pl. És ma is legalább háromszor **megdézsmálta** Gogol ételét, ebből két adagot megevett, egyet pedig elrejtett biztos helyre.

*És ma háromszor is **lopott** Gogol ételéből,....*

Változott a mondat jelentése? Ha úgy, érzed igen, fogalmazd meg, miért! (A példamondatban a megdézsmál játékosabb, mint a lopott belőle.)

Ide írd a saját példamondatodat, és magyarázatodat!

2. fejezet

Olvasd el a második fejezetet, és írd listát, hogy mi minden van Tisztafalva főterén!

Lista:

Írj még egy listát, hogy ki mindenki gyűlt össze a főtéren!

Lista:

Hogyan mutatkozik be a sárga izé? Másold ide a mondatot a könyvből!

Használd a fantáziádat!

Rajzolj 3 képkockás képregényt a második fejezetben történekből!

--	--	--

--	--	--

Nyelvészkedj!

Írj le 5 összetett szót a második fejezetből! Majd zöld ceruzával húzz függőleges vonalat mindegyiknél az összetétel határán!

Most kék függőleges vonalakkal jelöld a szóelemek határát! Írd le külön is a toldalékokat egymás alá, és nevezd meg őket (képző, jel rag)!

Pl: idegállapottól

ideg | állapot | tól

-tól: rag

3. fejezet

Milyen napszakban játszódik a 3. fejezet? Gyűjts szavakat és szókapcsolatokat a szövegből, amelyekből ez kiderül, kapcsolódnak a napszakhoz, vagy utalnak rá!

Ige	főnév	melléknév	szókapcsolat

Kövesd Gogol útját a sárga nyálkaúton! Számozd be az út állomásait!

főutca, marhalegelő, szeméttelp, gyümölcsös, halastó, főtér, Tisztafalva északi határa

Tervezz térképet az állomások rajzával és az őket összekötő kacsaringózó trutymóval!

Magyarázd meg, mit jelent!

Trutymák viszont keményebb dió egy dinamónál.

Ám Gogol még így sem aludt egy szemhunyásnyit sem.

Gogol fejében egymást érték a gondolatok.

Húzd alá, amit Gogol magával vitt, amikor elindult sétálni!

szemüvegtisztító lötyty, csavarhúzó, szemétlapát

Miért éppen ezt vitte magával? Keresd meg a választ az 1. fejezetben, és írd le!

4. fejezet

Húzd alá azokat a jelzőket, amelyek illenek Trutymákra!

sajtszagú, rugalmas, langymeleg, zöld, kicsi, lyukas

Az aláhúzott szavak szerinted önmagukban kellemes, kellemetlen vagy semleges érzést keltenek? Írd be őket a táblázatba!

inkább kellemes	inkább kellemetlen	semleges
<i>langymeleg</i>	<i>sajtszagú</i>	<i>rugalmas</i>

A három tulajdonság együtt szerinted inkább kellemes vagy inkább kellemetlen? Indokold meg, miért?

Játssz a szavakkal!

Írd le egymás alá az aláhúzott szavakat, és mindegyik mellé az ellentétét!

Próbálj meg elképzelni egy dolgot, amire ezek a jelzők illenek! Segít, ha becsukod a szemed. Írd le a dolog nevét a jelzőkkel együtt!

Most adj neki nevet!

Rajzold is le!

Hogyan szabadul ki Gogol Trutymák belsejéből? Karikázd be a helyes választ!

- a) megfúrja
- b) megspricceli

Az alábbi jelzők közül melyek illenek Gogolra? Húzd alá!

erős, bátor, okos, furfangos, ügyes, hóbortos, kegyetlen, rendetlen

Ki okozta a bonyodalmat? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- a) *Gogol, aki mindenféle szemetet összegyűjtött.*
- b) *Gizmó, aki mindenféle finom falatot elcsent és eldugott?*

Keresd meg a szövegben, és másold le azt a mondatot, amiből kiderül, hogyan keletkezett Trutymák!

Végül hogyan győzte le Gogol Trutymákot? Varázslattal, erővel vagy ésszel?

A választ egy közmondással is megadhatod! (Annyit segítünk, hogy a megadottak közül két szó benne van.)

Írd le!

De akkor mégis, miért szemétmágus Gogol? Most már biztosan rájöttél. Fogalmazd meg egy mondatban!

Szómagyarázatok

Nem tudod mit jelent? Itt megtalálod a magyarázatát!

cséplőgép: mezőgazdasági gép a gabonamagok kinyerésére

csődület: hirtelen összegyűlt tömeg

derék: ügyes, kiváló

diétás: egészséges, nem hizlaló étel

dinamó: elektromos áram előállítására való szerkezet például a régi biciklikén

felfokozott: megerőltető, élénk

hegeszt: fémfelületeket lánggal összeolvaszt

hergel: felingerel

honvágy: vágyakozás az otthon után, amikor idegen helyen van valaki

jottányit: kicsit sem

kacat: olyan tárgy, amit már semmire sem lehet használni

kanóc: éghető zsinór (pl. gyertyában vagy robbanószerben)

koszt: étrend

közterület: olyan terület, amit mindenki használhat

leselejtezett: már nem használt, kidobásra ítélt

lom: kidobott, régóta nem használt tárgy

lötty: gyanús kinézetű folyadék

mágus: varázsló vagy olyan személy, aki nagyon ért valamihez

megdézsmál: lop egy kicsit valamiből

okuláré: szemüveg

összeguberál: keresgéléssel összegyűjt (általában a szemétből)

pöttöm: nagyon kicsi

rotációs kapa: motoros kapa a föld lazítására

satu: szorító, amivel az asztalos összeszorítja a ragasztást

sipákol: éles hangon kiáltozik

szabadalmaztat: saját találmányát védelem alá helyezi

szmötyi: gyanús összetételű nyúlós-folyékony anyag

többfunkciós: többféle feladatra alkalmas eszköz

vekker: ébresztő óra

zargat: nem hagy békén

Zubbony: öltözet

Ezeket sem értem:

Ide gyűjtsd azokat a szavakat, amiket még nem értesz! Kérj meg egy felnőttet, hogy magyarázza meg a jelentésüket!